

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. par. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Két évi hallgatás

után az ideai országos katolikus nagygyűlésen ismét megjelenik, mint szervezet, a Katolikus Népszövetség orvosszakosztálya. Szétmentek a meghívók, melyek megrázó erővel mutatnak rá az orvosi etika erősítésének szükségességére és arra, hogy az orvosnak is elsődrendű kötelessége nemzetkisebbségi sorsot a katolikus ügyvel egyszerre szolgálni. Meghívtnak minden katolikus orvost és orvostanhallgatót, de szívesen látnak minden másvallású orvost is a gyűlésen. Hol vannak azok a szomorú idők, amikor az álliberalizmus posványába merült kicsiny szellemek azzal érvelték, hogy ezer meg ezer boncolás alkalmával mindig megtalálták a test egyes belső részeit, de a léleknek semmi nyomát nem találták. A modern, hívő orvos tudja, hogy az emberi életet nem egyedül a test teszi és olyan nagy és kiváló egyéniségek is, mint Carell, alázatos szívvel és felelősséggel gondolkodással nyitlan tanúságot tesznek istenhitük, a lélek létezésé mellett. Tudják, látják és érzik az orvosok is, hogy nem minden az, ami szemeik elé tárul az emberből, nemcsak az, amit a bölcső és koporsó közötti időszak rövid ideje husban és vérben körülzár, lehet az ember, az ember élete. Kell lennie valaminek, ami több ezeknél, ami nem zsigerelhető ki, ami nem vágható és boncolható és ez a valami az, amit lelkiességnek nevezünk. Az a lelkiesség, melyet ma már nem nélkülözhet egyetlen orvos sem a gyógyításban.

Lejárt a langyos emberek ideje, — mondja a katolikus orvosok felhívása. Szint kell vallani. Adáz harc folyik és ez a harc életre-halálra megy. Ebben a harcban nem képes megállni a polgári szabadelvűség langyos álkereszténysége. Az orvosoknak is színt kell vallaniuk hovatartozásukról. Bele kell kapcsolódniuk mint testületnek a közös építómunkába, mint egyéneknek pedig az erőt jelentő testületi szervezkedésbe. És különösen nem szabad félreállni most, amikor megkezdődik a komoly és kiemellettlen harc a családok elnéptelenedése ellen. Az ideai katolikus nagygyűlés vezérgondolata: Krisztus és a gyermek. Krisztus nevével és Krisztus nevében veszik fel a harcot a társadalom rákfenéje, a gyermekáldás kiküszöbölése ellen. És ha érdeke ez mindenkinek, az orvosnak kötelessége minden rendelkezésére álló eszközzel az egyke és az egysé ellen harcolni. Fontos ez a probléma általános társadalmi, de nemzetkisebbségi szempontból is. Kiért dolgozunk, kiért küzdünk, kiért tűrjük az élet sokezerényi szenvedését és megpróbáltatását, ha nem a jövődö nemzedékért, a gyermekért?

Ezért kérjük — mondja a továbbiakban a felhívás — minden katolikus orvos és orvostanhallgató testvérünket, ne sajnálja idejét és az áldozatot az ideai katolikus nagygyűléstől. Ha véletlenül nem kapott volna névszerinti meghívót, ne tekintse mellőzésnek, hanem az összejárási kiviteli nehézségeinek és érezze magát kétszeresen meghívottnak: nemcsak a gyűlésre, hanem a csatlakozásra is. Az orvosszakosztály gyűlése június harmincadikán kezdődik a csikszeredai katolikus főgimnázium nagytérképében és a gyermektelenedés részletproblémái kerülnek tudományos megvitatásra. Indítványokat a napirendre való tüzés miatt június tizenötödikéig a szakosztályvezető címére (Nagy András dr. orvos, Mercurea Ciuc, Str. Stefan cel Mare 9.) kell levélben beküldeni. Szállásigényeket ugyanezen időpontig a következő címre kell bejelenteni: Parochia Rom. Cat. Mercurea Ciuc.

A német-olasz szerződés minden oldalon mély hatást váltott ki

A földközítengeri és afrikai érdekköröket felosztja a német és olasz kormány

Egy lépéssel közeledett Anglia az orosz állásponthoz

Chamberlain esetleg már pénteken bejelenti az angol-orosz egyezmény megkötését

Londonból jelentik: Chamberlain mára rendkívüli minisztertanácsot hívott össze a függő angol belpolitikai és közigazgatási kérdések elintézésére, hogy a holnapi rendes heti minisztertanács egész idejét a nemzetközi helyzet áttekintésének és

főképpen az angol-orosz egyezmény sorsáról való döntésnek szentelhesse.

A miniszterelnök csütörtökön Edinburghba érkezik és a parlamentet a pünkösti szünre elnapolják. Senki sem tudja, hogy várható-e határozott bejelentés az angol-orosz egyezmény ügyében pünkösd előtt. Londoni sajtókörökben úgy tudják, hogy

Halifax lord és Maisky nagykövet genfi megbeszélései új angol javaslatok kialakulá-

sához vezetnek, amelyek egy lépéssel ismét közelednek a szovjetkormány által javasolt háromhatalmi szerződéshez.

A Daily Mail szerint a német-olasz katonai szövetség a tárgyalások megvívására bírja az angol kormányt. A Daily Express lehetségesnek tartja, hogy már pénteken bejelentik az angol-orosz egyezményt.

CIANO GRÓF ELUTAZOTT BERLINBŐL

Ciano gróf és kísérete kedden délelőtt külvonaton elhagyta Berlint. Ribbentrop külügyminiszter az olasz vendégeket az Adlon-szállótól a pályaudvarig kísérte el. A pályaudvaron megjelent a párt és a hadsereg küldöttsége, valamint az olasz, magyar és albán követségek személyzete.

Rómában tüntetett a tömeg a német-olasz barátság mellett

Göring tábornagy tegnap fogadta Ciano grófot, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Este Ribbentrop és felesége diszvacsorát adott Ciano gróf tiszteletére. A vacsorán Hitler vezér és kancellár is résztvett.

Ribbentrop és Ciano hétfő délután folytaták vasárnap megkezdett megbeszéléseiket a jelenlegi politikai helyzetről. A megbeszélés során bizonyára azokkal a kérdésekkel foglalkoztak, amelyek a német-olasz baráti és katonai szerződés végrehajtása során felmerülhetnek.

III. Victor Emanuel király és császár a német-olasz szövetségi szerződés aláírása alkalmából a legmagasabb olasz kitüntetés, a Szent Anunciata rend nyakláncát adományozta Ribbentrop német külügyminiszternek.

A német-olasz katonai szövetségi szerződés aláírása alkalmával Rómában hatalmas tömeg tüntetett a német-olasz barátság mellett.

Gayda a Giornale d'Italia-ban azt írja, hogy a szerződést két egyezmény fogja kiegészíteni. A politikai megfigyelők szerint ez a két egyezmény a következőket fogja tartalmazni:

1. Annak a részletes megállapítása, hogy milyen katonai segítséget nyújthat az egyik fél a másiknak, ha ellenségeskedésre kerülne a sor.
2. Közös vezénylet.
3. Gazdasági együttműködés a két hatalom között békében és háborúban.
4. A földközítengeri és afrikai érdekkörök felosztása.

OLASZORSZÁG FELBONTJA AZ ANGLIAVAL KÖTÖTT EGYEZMÉNYT?

A Reuter-ügynökség jelentése szerint a német-olasz szövetségi szerződés megkötése nem okozott nagy feltűnést Angliában.

A Manchester Guardian azt írja, hogy Mussoli-

ninek semmi oka nincsen az optimizmusra, mert az angol-török egyezmény nagy mértékben meggyengítette Olaszország sztratégiai helyzetét a Földközi-tengeren. A Daily Express emlékeztet arra, hogy 1914-ben Olaszország aláírása is más helyen volt, mint ahol a csapatai.

A Times római levelezője cikket közöl az a Rómában lábrakapott hírről kapcsolatban, amely szerint

Olaszország kénytelen volna felmondani az elmúlt évben megkötött olasz-angol egyezményt.

A Times szerint a leghatározottabb formában közölhetik, hogy jelen pillanatban semmiféle indítók nem áll fenn, amely az olasz kormányt ilyen lépés megtételére kényszerítené.

A HÉTÓN ALÁÍRT SZERZŐDÉSNEK NINCSEN TITKOS FÜGGŐLEKE

A német-olasz katonai együttműködés szövetség formájában történt kikristályosodása nem maradt hatás nélkül a francia közvéleményben. A lapok nagy cikkekből írják a szerződés aláírásának formalitásairól, a szerződés tartalmáról és Ribbentrop, valamint Ciano gróf külügyminiszterek nyilatkozatairól. Egyes lapok úgy igyekeznek beállítani a szerződést, mintha azzal Olaszország függő helyzetbe került volna Berlinnel szemben és mintha Róma bizonyos mértékig ezzel feladta volna cselekvési szabadságát. Hangoztatják azonban, hogy

ennek a szerződésnek a megkötése kimélyítette a két hatalmi csoport közötti mély szakadékokat.

A Havas-ügynökség jelentése szerint külföldi politikai körökben nem hiszik, hogy a német-olasz szerződés titkos szakasszal bírna.

„Elkerülni, de ha másként nem megy, megnyerni a háborút...“

Az olasz kamarában és szenátusban nagy lelkesedéssel fogadták a német-olasz szerződés aláírásáról szóló híreket. A kamarában az elnök lelkes hangon jelentette be, hogy ez az új szövetség mindkét birodalom érdekeit szolgálja és teljes mértékben megfelel az olasz nép vágyának.

A lapok beszámolnak arról, hogy a törvényhozás és az egész olasz nép ebből az alkalomból törhetetlen hűségéről biztosította Mussolini miniszterelnököt. A lapok nagy cikkeken ismerték az olasz-német kapcsolat történetét és párhuzamba állítják a két nép kulturális fejlődését. A lapok szerint a tegnapi Berlinben megkötött katonai és politikai szövetség három fontos célt szolgál:

1. Biztosítja a két nagyhatalom politikai akcióit,
2. elkerülni a háborút,
3. ha azonban arra mégis sor kerül, úgy megnyerni a háborút.

A LENGYEL KORMÁNYSAJTÓ NEM KOMMENTÁLJA A NÉMET-OLASZ SZERZŐDÉST

Lengyelországban mély benyomást keltett a német-olasz szövetségi szerződés megkötése. A lengyel sajtó nagyobb cikkeken számol be az eseményről, de a kormányhoz közelálló lapok semmiféle irányban nem foglalnak állást. A Curier Polska szerint a szövetség nem vitt be semmiféle új elemet a politikai helyzetbe.

AZ AMERIKAI SAJTÓ IS ANGOL BEKERÍTŐ POLITIKÁRÓL ÍR

Az olasz-német katonai szerződés aláírása az Egyesült Államokban nagy visszhangot keltett. A Newyork Times az olasz-német szövetséget hatalmasabbnak tartja, mint a világháború előtti hármass szövetséget. Ugyanez a lap az angol-orosz tárgyalásokkal kapcsolatban megállapítja, hogy bármilyen megegyezés is jöjjön létre a két hatalom között, az kétségtelenül bizonyos, hogy Anglia valóban bekerítő politikát folytat.

Hiranuma miniszterelnök, a német-olasz szövetségi szerződés aláírása alkalmával kijelentette, hogy Japán mindkét országnak szívélyes szerencsekívánatait fejezte ki. Japán el van szánva arra, hogy a világbéke megerősítése érdekében a legszorosabb együttműködést tartsa fenn Németországgal és Olaszországgal és a két országhoz való viszonyát még jobban megerősíti.

A KATONAI SZERZŐDÉS HATÁSA BELGRÁDBAN

Belgrádi jelentés szerint a jugoszláv lapok a szerződés jelentőségéről hosszabb cikkben szá-

molnak be. A Vreme rámutat arra, hogy a tegnapi megkötött egyezmény megerősítése az Olaszország és Németország közötti megingathatatlant együttérzésnek.

RACINSKI LONDONI KÖVET VARSÓI ÚTJA

Angol politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak Racinski londoni lengyel nagykövet varsói utazásának. Beavatott körökben úgy tudják, hogy Racinski Londonba való visszatérése után közölni fogja az angol kormánynyal, miszerint

Litvánia függetlenségének fenntartását életbevágóan fontosnak tartja a lengyel kormány.

Beck külügyminiszter a danzigi incidensekről fogja tájékoztatni Racinskit, aki értesüléseit továbbítani fogja az angol kormánynak, mert a lengyel kormány fontosnak tartja, hogy beigazolja mérsékelt magatartását.

Hétfőn Danzigban hivatalos jelentést adott ki, amelyet az összes lapok leközöltek. Eszerint a szombaton és vasárnap Danzig szabadállam területén lejátszódott incidensek igazolják azt, hogy a Népszövetség által Danzig szabadállamra rákényszerített statutumok tovább már nem maradhatnak érvényben.

Két teherkocsi beleszaladt a személyvonatba

Súlyos vasúti szerencsétlenség Bucovinában 13 sebesülttel

Bucurestiből jelentik: Glicovui de Sus és Gura Putilei megálló között súlyosabb kimeneteli vasúti szerencsétlenség történt. Egy tehervonat két utolsó vagonja leszakadt és a kocsik a lejtős pályán visszafelé gördültek és a Radauti melletti Gura Putilei megálló közelében belerohantak az 5193-as személyvonatba. Az összeütközés következtében három személykocsi ki-

síklott és az utasok közül négyen súlyosan, míg kilencen könnyebb természetű sérüléseket szenvedtek. A sebesülteket a radautii közportháza szállították. A CFR vezérigazgatóságának intézkedésére megindult a vizsgálat, annak megállapítására, hogy a vasúti szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Gafencu miniszter Törökországba és Görögországba megy

A belgrádi Politika című lap jelentése szerint Gafencu és Markovics külügyminiszterek a „Roma” nevű hajón találkoztak a Dunán, Turnu-Severin közelében.

A két külügyminiszter megbeszélése a leg-

barátságosabb és legmegértőbb szellemben folyt le.

A lap megállapítja, hogy ez már az ötödik találkozás a két külügyminiszter között és ez igazolja legjobban a két ország szoros diplomáciai együttműködését. Markovics és Gafencu látogatást tettek Ada Kaleh szigetén is.

A Politika, a jugoszláv kormány hivatalos lapja, részletesen beszámol Gafencu és Markovics Cincár külügyminiszter vasárnapi találkozásáról. A lap leszögezi, hogy a balkán megegyezés továbbra is a béke egyik legfontosabb eleme marad. A továbbiakban azt írja a lap, hogy Gafencu külügyminiszter a jövő hónap első felében Ankarába utazik és utazása során Metaxas görög miniszterelnökkel is találkozik.

Házkutatás a prágai szokolistáknál

A Havas-ügynökség jelenti: A prágai államrendőrség tegnap házkutatást tartott a cseh szokol egyesület székházában, ahol nacionalista felhívásokat keresett. A házkutatás nem vezetett eredményre.

A Reuter ügynökség tudósítójának jelentése szerint Gaida tábornokot, a cseh fasiszták vezérét belligyminiszterre fogják kinevezni.

Az angol királyi pár meglátogatta a kanadai ötös ikreket

Torontóból jelentik: Az angol királyi pár a városába előtt felállított vörös bársonnyal bevont trónszéken fogadta a szabad ég alatt a lakosság hódolatát. A királyi pár ezután a parlamentbe ment, ahol az ontarioi tartomány kormányja üdvözölte őket. A parlament épületében mutatták be az öt Dione ikret, akiket a királyné megölelt és megajándékozott.

Az angol királyi pár hétfőn éjszaka elutazott Torontóból, a kanadai Port Arthur felé. A királyi pár a nagytavaknál, az Ontario állambeli Chreibernél megszállja az útját.

Tegnap este lezárták a jelöltek listáját

Kedden este hat órakor járt le a jelölési határidő a képviselőházi választásokra. A temesi helytartóság területére a jelöléseket a temesvári ítéltáblánál kellett eszközölni. A képviselőjelöltek a következők:

MEZŐGAZDASÁG:

Anton Péter (Varjas), Frauenhoffer János Ewald (Temesvár), Nasta Iuliu (Hátszeg), Chebeleanu Lazar (Pankota), Marza Simion (Ménés), Gherman Eftimie (Buková), Klein Feren (Resica), Popovici Dumitru (Temesvár), Adam Miklós (Kisszentmiklós), Jaics Jócó (Petrovoselo), Ramneantiu Nicolae (Kisgáj), Agrima Petru (Gurasada), Rafiroiu Remus (Arad), Jelelean Ioan (Egres), Bakos János (Bodófalva).

ÉRTELMISÉG:

Baran Coriolan dr. (Temesvár), Brudariu Adrian (Temesvár), Brediceanu Caius (Lugos), Suiga Victor dr. (Déva), Candea Constantin (Temesvár), Stoicu Gheorghe dr. (Oravica), Sfeta Iosif (Temesvár), Boruz Stefan (Karánsebes), Pisarov Bogolyub (Temesvár), Teicu Ioan dr. (Oravica), Petritiu Aron (Arad), Covaciu S. Traian (Arad),

A magyar jelöltek felhívása

A magyar parlamenti jelöltek a kerület szavazóihoz felhívást intéztek. A felhívás magyarul, románul, németül és szerbül jelenik meg, a következő szöveggel:

Választópolgárok!

Mint kerületünk jelöltje, bizalmatokat kérem, ugyanakkor fogadalmat teszek, hogy őszinte akarattal és legjobb tudásom szerint fogom szolgálni választóim általános érdekeit. Erőm legjavát és tudásom teljességét áldozom a szent célra.

Mielosi Emil dr. (Arad), Bogdan Anton dr. (Temesvár), Cioban Pompil dr. (Temesvár), Simon Gyula dr. (Temesvár).

KERESKEDELEM ÉS IPAR:

Guia Petru (Déva), Besinger Ferenc (Temesvár), Besa Cornel (Temesvár), Campianu Simion dr. (Déva), Popescu Gheorghe (Oravica), Garboveanu Simion (Petrozsény), Pascu Sever (Semlak), Conciatu Iancu (Temesvár), Ciupala Manole (Temesvár), Popescu Grigore (Lugos), Boldea Romulus (Lugos), Schönborn József (Arad), Jung János (Temesvár), Mogs Petru (Resica) és Péter János (Temesvár).

Összesen tehát

negyvenhét képviselőjelölt indul a bizallembe, a temesi helytartóságban a huszonegy magyar várt.

még pedig a mezőgazdasági csoportban Bakos János bodófalvai kisgazda, az értelmiségi osztályban Simon Gyula dr. temesvári orvos, a kereskedelmi és ipari szakcsoportban pedig Péter János temesvári szövőgyári gépmester.

Elsősorban hozzátok fordulok, magyar testvéreim, akiknek minden öröme és minden bánata az én örömöm és az én bánatom is. Népiünkért, gyermekeink békés jövőjéért akarok dolgozni, alkotmányadta jogaink keretében.

De fordulok a kerület minden választójához, akikkel egybekapcsol közös szülőföldünk rajongó szeretete és a földhöz való hűség és szent kötelesség.

Öfelsége elfogadta a kolozsvári akadémia diszdoktorságát

Bucurestiből jelentik: A kolozsvári kereskedelmi akadémia, amely Öfelsége, II. Carol király nevét viseli, még március 4-én ülést tartott. A tanári testület ülésén I. Mateiu dr., az akadémia rektora beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy Erdély lakossága a legnagyobb figyelemmel kísérte Öfelsége, II. Carol király nagylelkű munkáját. Az akadémia lelkesedésének és alattvalói hódolatának ad kife-

jezést akkor, midőn egy főiskola által adható legnagyobb kitüntetés, a „doctor honoris causa”-t, diszdoktori címet felajánlja Öfelségének.

— Az alkotmány egyéves fordulója kitűnő alkalmul szolgál — kezdte beszédét I. Mateiu rektor —, hogy

visszapillantást vessünk Öfelsége, II. Carol király uralkodásának eredményeire.

Az állami élet minden megnyilvánulásában jelen volt és személyesen résztvett nagy munkában Öfelsége, II. Carol király. A királyi alapítványok lehetővé tették, hogy az érdemes tudósok, művészek munkái napvilágot lássanak.

— Az új román kereskedelmi törvénykönyv, amely a II. Carol király nevét viseli, éppen azért, mert a kodex megalkotói a király élesszemű gazdasági meglátásait kinyilvánították a törvénykönyvben.

— Ami különösképpen Erdélyt és a Bánságot illeti, II. Carol király mindenkor atyai, őszinte és meleg gondoskodással viseltetett az itt élő lakosság iránt. Kérem az igen tisztelt tanári testületet, hogy előterjesztésemet, amely az intézmény történetében először fordul elő, tegye magáévá.

A tanári kar az indítványhoz nagy lelkesedéssel hozzájárult. A döntést az uralkodó tudomására hozták, aki

a diszdoktorságot elfogadta.

A diszdoktori diploma átadása egy Öfelsége által meghatározott időpontban, ünnepélyes keretek között megy majd végbe.

Hivatalos közlemény a magyar képviselői és szenátori jelölésekről

A Front főtanácsa 16 képviselő és öt szenátor jelöléséhez járult hozzá

Az 1939. május 9-iki választójogi törvény az ország népképviseleti rendszerét teljesen új alapokra helyezte. Az új rendelet törvénynek négy főbb jellemvonása van. 1. a képviselők és szenátorok számát lényegesen csökkentette, 2. a parlamenti képviseletet szakmai alapon választja meg, 3. a választói jogot csak a 30-ik élet évét betöltött polgárok gyakorolhatják, 4. a képviselői és szenátori jelölések egyenként történnek és függővé vannak téve a Front főtanácsának hozzájárulásától.

A Front magyar alosztályának vezetősége a törvény megjelenése után megtette az összes, a helyzet által megkívánt lépéseket. Tekintve, hogy a törvény a megyei választói kerületek helyét a tartományi körzetek állítja fel, érintkezésbe lépett a különböző vidékek magyar vezetőivel, akiknek javaslatát képviselte a Front direktórium elötte.

A Front direktórium a f. hó 21-én délelőtt 10 órai kezdettel Călinescu miniszterelnök úr elnöklésével tartott a képviselőház tanácstermében s ezen a képviselői és szenátori jelölésekhez szükséges engedély kiadása ügyében hozott döntést.

A gyűlésen a Front magyar alosztályát Bánffy Miklós, a direktorium tagja képviselte. A Front vezetősége

16 magyar képviselőjelölt és 5 magyar szenátorjelölt

jelöléséhez adott hozzájárulást.

Magyar képviselőjelöltek. Földművelési foglalkozásuknál: Jósika János br., Szurdok, Asztalos Sándor dr. Kolozsvár, Orosz Károly Szentkeresztben, Toldalagi Mihály gr. Nyárádszentbenedek, Bakos János Bodó. Ipar és kereskedelmi foglalkozásuknál: Tekei Ádám gr. Marosújvár, Soos István dr. Nagyvárad, Tompa Lajos Torda, Péter János Temesvár, Bartha Ignác dr. Kolozsvár, Szentkeresztly Béla br. Árkos, Ludvig Gyula Nagyszében, Boór Sándor Hídveg. Szellemi foglalkozásuknál: Kovács Károly dr. Csikszereida, Filó Ferenc dr. Székelyudvarhely, Simon Gyula dr. Temesvár.

Magyar szenátorjelöltek. Földművelési foglalkozásuknál: Bánffy Miklós Bonczida, Gyárfás Elemér dr. Dicsőszentmárton. Ipar és kereskedelmi foglalkozásuknál: Szabó Béni Brassó, Barabás Andor dr. Sepsiszentgyörgy, Marzty Mihály Temesvár.

A Front direktórium által elfogadott magyar jelöltek tájékoztatására lekötöljük a következőket: A képviselő és szenátorjelöltek azonnal 5 darab 5x6 cm. méretű fényképet kell beküldeni a N. U. F. főtáncsának címére: Bucuresti Adunarea Deputatiilor, a jelölések bejelentésének határidején belül.

A képviselőjelölteknek f. hó 23-ikával bezárólag jelentkezniük kell az illetékes táblai főelnöknel és pedig Somes tartományban: Curtea de Apel, Cluj, Mures tartomány: Curtea de Apel, Tg. Mures, Timis tartomány: Curtea de Apel Timisoara, Bucegi tartomány: (Háromszék és Brassó vm) Curtea de Apel, Brasov. A választói törvény által előírt iratokkal együtt, a szenátorjelölteknek pedig f. hó 24-ikével bezárólag kell a bucaresti táblai főelnöknel személyesen megjelenniük. Ez utóbbiaknak csak egy egyszerű kérvényt, a Front engedélyt és egy bizonyítványt kell benyújtani arról, hogy fel vannak véve a szenátorválasztók névjegyzékébe. Úgy a képviselő, mint a szenátorjelölteknek 15.000 leit kell letenniük az illetékes táblai főelnöknel a szavazólapok kinyomtatására. A jelöltek 100 szavas nyilatkozatukat magyarul írhatják meg s ezt jelölésük bejelentése alkalmával szintén az illetékes táblai főelnöknel kell letenni.

Bővebb fevilágosításokkal a Front Magyar tagozatának bucaresti irodája szolgálhat. Címe: Emeric Mikló dr. Bucuresti III. Calea Victoriei 128. II. et. Telefon 45824.

A munkakamara vezetősége elleni bűnperben az eddigi eljárás megsemmisítését kérték

A temesvári törvényszék hármastanácsa tegnap kezdte meg a temesvári munkakamara volt ideiglenes bizottsága tagjai perének tárgyalását, a melyen Vulpe Stefan és társai fogházörök kísérletében jelentek meg. A tárgyalás megnyitása után a védelem kérte a tárgyalás elhalasztását. A törvényszék, mielőtt ebben a kérdésben döntött volna, hivatalból felvetette azt a problémát, hogy vajjon a törvényes előírásoknak megfelelően jutott-e a per a törvényszék hármastanácsa elé. Az ügyész hivatkozott arra, hogy a törvény módosítása folytán a per letárgyalására illetékes bíróság kijelölésében is

Szokványos és makacs székrekedés

valamint emésztési zavarok Leo-Pills használata által megszűnnek. Ez egy tisztán növényi anyagokból előállított hashajtó, amelynek hatása elsősorban és fájdalommentes. Hosszabb használat mellett is, mindig azonos hatást fejt ki. Tegyen kísérletet, először csak kis dobozzal. Kapható: 20 vagy 60 tablettát tartalmazó csomagolásban.

Leo-Pills

A vállalatok nem 80 százalék etnikai román, hanem 80 százalék román állampolgárt kötelesek alkalmazni

Csak a külföldi tekinthető idegennek. — Román alkalmazottak maguk kérték, hogy ne bocsássák el kisebbségi kartársaik

Kolozsvárról jelentik: Nagy érdeklődés mellett folyt le a vasárnap a különféle magánalkalmazotti szervezetek egy célba való tömörülése. Több olyan testület képviselője jelent meg, amelyben többségi és kisebbségi magánalkalmazottak vannak és résztvett a gyűlésen a munkaügyi minisztérium megbízottja is. Az alakulás simán folyt le, megválasztották az új vezetőséget, majd a magántisztviselők felajánlották egy napi jövedelmüket a nemzetvédelmi alapra. Itt két érdekes felszólalás hangzott el, amelyet a gyűlés nagy figyelemmel hallgatott végig.

Metiu Ioan, az egyik szállítási vállalat tisztviselője a nemzeti munkavédelmi törvényről beszélve a következőket mondotta:

— Az etnikailag román tisztviselők és munkások visszaszítják azt a vállalkozást, hogy őket, kisebbségi kartársaik hátrányára indokolatlan előnyökhöz juttassák. A különböző nemzetiségű alkalmazottak között eddig tökéletes összhang uralkodott. A nemzeti munkavédelmi törvényre való hivatkozással számos és helyükbe etnikailag román származású embereket illetnek. Erre a kivételes elbánásra a román alkalmazottaknak semmi szükségük nincsen. Kérte a munkaügyi miniszter jelenlévő képviselőjét, hogy ebben az ügyben lépjen közbe az illetékes tényezőknél.

Metiu Ioan felszólalására Chirila Ioan dr. munkaügyi vezérfelügyelő, a közmunkaügyi miniszter képviseletében így válaszolt:

— Hivatalos minőségemben kijelentem, hogy az elhangzott felszólalás tévedésen alapul. A nemzeti munka védelméről szóló törvény előírja a vállalatoknak, hogy 80 százalékban román alkalmazottat tartsanak, de a „román” szó alatt nem etnikailag román származású egyének, hanem román állampolgárságú egyének értendők. A törvény 20 százalékban engedélyez idegen elemek alkalmazását, akik alatt nem kisebbségi származású román állampolgárokat értünk, hanem olyanokat, akik a határokon túlról, mint idegen állampolgárok dolgoznak román területen. Nincs tudomásom arról, hogy ilyen, félreértési alapon valakit is elbocsátottak volna valamely vállalatból, de ha ez tényleg megtörtént, minden erőmmel azon leszek, hogy az ilyen visszaéléseket azonnal megszüntessük és a megtörténteket haladéktalanul orvosoljuk.

Emlékezés a román repülés uttörőjére

Most jelent meg a könyvpiacra Vlaicu Aurel életrajza, melyet Popa Victor Ioan írt. A szakemberek tudják, hogy Vlaicu a román repülőtechnika bátor úttörője volt és már akkor bírt a repülés jövőjében, amikor még — nem repült senki. Azt azonban kevesen tudják, hogy Vlaicu a budapesti műegyetemen járt, ahol 1905. évben a mérnöki szakosztály hallgatója volt és az általános géptan tudós tanárának és ezidőben volt rektorának hányzora járt a nyakára azért, hogy a repülés megoldásával kapcsolatban keletkezett újabb és újabb eszméit vele közölje és tanácsait kikérje. Elmondom ezt azért, mert Vlaicu életrajzához, mint akkoriban osztálytársa és jóbarátja.

K. Jónás Ödön tudós tanárunkkal annak felesége révén, mivel családjaik régi baráti viszonyban éltek egymással, valamilyen összekötöttem volt. Ezt Vlaicu, ez a kedves, intelligens, feketeképi fiatalember nagyon jól tudta és valószínűleg azért kereste nagyon a velem való barátságot. Nagyon sokszor mesélte nekem mindig új és újabb elgondolásait a repülés problémájának megoldásával kapcsolatban és kért, valamiképpen ajánljam be K. Jónás Ödönnek. Ezt én szívesen meg is tettem, mert nagyon megkedveltem Vlaicut, akit őszinte és önzetlen barátomnak ismertem meg. K. Jónás Ödönnek is nagyon megtetszett. Nagyon sokszor kedvesen beszélgetett el velem úgy, mint a jó apa szokta gyermekével és a jó professzor az ő kedves tanítványával. Idővel azonban, mivel Vlaicu látogatásai K. Jónás Ödön rektori szobájában mind gyakoribbabbak voltak és mivel azt tapasztaltam, hogy a repülés problémájával oly fanatikusán foglalkozó fiatal ember egyéb tanulmányait teljesen elhanyagolja, engem kért meg, hogy tapintatosan figyelmeztessem Vlaicut, ne foglalkozék annyit a repülés problémájával, hanem szorgalmasan tanuljon és előbb szerezze meg a diplomáját. Én ezt meg is tettem, de bizony nem sok eredményt értem el nála. Ugyanis továbbra is elhanyagolta tanulmányait, az egyetemre is mind kevesebbet kezdett járni, — amiért tőlem nagyon sokszor kapott baráti szemrehányást —, de K. Jónás Ödön óráin pontosan megjelent mindig. Egyszer azután K. Jónás Ödön előadása megkezdése előtt a következő szavakat intézte hallgatóihoz:

— Uraim! Nagyon kérem önöket, figyelmeztessék kollégájukat, — erre a mellettem ülő Vlaicu egy kisse lehuzta magát a padok közé —, hogy ne molesztáljon engem annyit a repülés problémájával, hanem inkább szorgalmasan ta-

nuljon és szerezze meg a diplomáját, mert jegezzék meg maguknak, hogy a technikai tudományok mai állapot mellett a repülés még megoldhatatlan és mindaddig az is lesz, míg nem tudunk kicsiny súlyú, de aránylagosan nagy löerőt képviselő motorokat szerkeszteni.

Az előadás után elővettem Vlaicut és baráti hangon figyelmeztettem és kértem, hogy fogadják meg kedves tanárunk intelmeit és jó tanácsát. Aurel barátom egy darabig hallgatott, majd a következő szavakkal válaszolt:

— Nézd, Miklós barátom! Én nem tudom megmagyarázni, de úgy érzem, hogy a repülés problémája hamarosan meg fog oldódni és annál én is ott leszek.

Igaza volt Vlaicunak, mert nem telt bele három év és Budapestben, mint fiatal mérnökök gyönyörködhattunk Bleriot szenzációsan szép és hajmeresztő — akkor még az volt —, repülőmunkatványiban.

Szegény, megboldogult Vlaicu barátom, hol volt akkor, már nem tudom, de tudomásom szerint a mérnöki diplomát nem nyerte el soha. Nekem azonban nem is volt ez fontos! Az igazi lángész diploma nélkül is, erős akarattal, kitartással és rendíthetetlen hittel a kitűzött célját rendszeresen eléri. Ő ezt tényleg el is érte, mert a repülőtechnika erős akaratu és nagy sikert elért uttörője volt.

Fanatikus volt a repülésnek. Így jellemzi őt a király öfelsege is Vlaicu Aurel életrajzát tárgyaló könyv előszavában:

„Ma, amikor már alig akadna valaki, — írja öfelsege, — aki nem hisz a repülés diadalában, szinte legendásnak tűnik az emberek előtt, hogy valamikor eszelősnek tartották azokat, a kik kezdetleges gépeiken a magasba merészkedtek. Ilyen megszállott eszelősnek tekintették akkor Vlaicu Aurel is, aki törhetetlen hittel s akkor szinte rendíthetetlen bátorsággal dolgozott a nagy célért.”

Kedves Barátom! A fenti kis intimitást emlékeztetnek szántam és mindazoknak okulásául, akik a földi nehéz életben el-elcsüggednek, mert céljaikat még nem érték el. Jólesik visszaemlékezmem kedves és őszinte barátságunkra. Meg vagyok győződve arról, hogy aki a repülőtechnika egyik bátor és szerencsés uttörője és hősi halottja lehetett, a magas égből most is a régi szeretettel és kedvességgel nézel le reánk, szegény, be nem érkezett földi halandókra.

Mócsy G. Miklós, műszaki tanácsos.

„Bizonyára örömet okoz Önnek is”

írja többek között Johannes Bippus I. Borodino (Ofic. Cleastitza, jud. Cetatea Albă), majd folytatja...

...községünkben a GASTRO-D. gyógyszer már a gyomorbeteg egész tömegétől lett kipróbálva és olyan csodálatosan hatott úgy gyomorégek, göröcsök és szinte gyógyíthatatlannak tartott emésztési zavarok eseteiben, olyanira, hogy napról-napra nő községünkben a bizalom ezen kiváló gyógyszerrel szemben. Bizonyára Önöknek is örömet okoz ilyen híreket hallani. Kérem, szíveskedjenek címremer postafordultával 2 üveg GASTRO-D-t utánvéttel küldeni, hogy kúrámot folytathassam...

Hasonló hála- és köszönőlevelek tömegesen bizonyítják, hogy a GASTRO-D. gyógyszer ma már a gyomorbeteg közkeincsévé vált.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvéttel Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Szövet-, textil- és élelmiszerhiány lépett fel Szlovákiában

Pozsonyból jelentik: Szlovákiában nő az élelmiszerhiány. A szlovák hatóságok súlyos intézkedéseket fogantatosítottak azon kereskedők ellen, akik még rendelkeznek árukészlettel és ezeket

megfizethetetlenül magas árakon akarják eladni.

A szlovák hatóságok gyakori üzletraziákkal akarják megszüntetni az áruzsorát. Az egyik pozsonyi szövetkezet vezetőjét áruzsora miatt 3000 korona pénzbírságra és egy hónapi elzárásra ítélték. Egy lisztüzlet cégvezetőjét pedig hasonló vétség miatt öt hónapi elzárásra és 50 ezer korona pénzbírságra ítélték.

Hasonló a helyzet a textil- és szövetárúkbán is.

Németországból és a volt szudétavidékről pedig nemes valuta hiánya miatt, nem lehet importálni.

A termésjavító rendszabályok elhanyagolásának következményei

A termés megjavítását célzó rendszabályok annyira megkosztak, hogy azok alkalmazását nem győzné a földműves, ha közben gondoskodás nem történt volna olyan technikai eszközökről is, amelyek egyben munkamegtakarítással is járnak. Ilyen többek között a traktor is, amely kultúrmezőgazdasági államokban jól bevált, míg nálunk alig. Az utóbbi években a sváb gazdák kezdik egyes falvakban alkalmazni, de nem hozza meg a várt eredményt. Hol a hiba? A kultúrmezőgazdálkodáshoz szükséges ismeretek hiányában.

Tegyük fel azt az esetet, hogy valamelyik gazdaság száz munkást foglalkoztat. Közben traktorokat állítanak fel a gazdaságban, amiáltal húszonöt munkás feleslegessé válik és ezeket elküldik. Évek múlva a föld birtokosa azon veszi magát észre, hogy

a kezdetben mutatkozó termésobblet visszaesik és ennek oka az, hogy a föld kime-rülőben van.

Végül is kénytelen traktorait leállítani és visszatérni régi módszeréhez. Ha viszont nem építette volna le azt a húszonöt munkást, hanem annyira emelte volna szarvasmarha állományát, hogy az állatok gondozása tíz munkást lekötött volna, továbbá ha emelte volna a szalás takarmány, a takarmányrepa és más növények termelését, még pedig megnövekedett szarvasmarha állományához mérten és tizenöt embert kapálásra állított volna be, úgy vállalkozása nem ütött volna ki balul, mert a szükséges trágyát

és kapálást is megadhatta volna földjének. Ezek után nyilvánvaló, hogy a kultúrmezőgazdálkodásnál, ha jól is alkalmazzuk az egyik termésjavító rendszabályt,

mégsem érünk célt, ha ennek nyomában szükségképpen jelentkező többi rendszabály alkalmazását elhanyagoljuk.

Nálunk inkább a traktorral való előírások szántási műveletre fektetik a fősúlyt, viszont az éppon olyan nagy jelentőséggel bíró többi rendszabály figyelmen kívül marad.

Ez a magyarázata annak, hogy sok lelkes gazda elverzik és felhagy minden további termésjavító kísérlettel. Az ilyen ismét visszatér régi módszeréhez. A rosszul sikerült kísérletek példának szolgálnak és alkalmasak arra, hogy lehűtsék gazdatársadalmunk vállalkozó kedvét minden termésjavító újítással szemben. Ha majd gazdáink ott tartanak, hogy tervszerűen és céltudatosan alkalmazzák azokat a termésjavító rendszabályokat, amelyeket a kultúrmezőgazdálkodást megkövetel, akkor

önmagától oldódik meg a traktorral való szántás a magyar gazdánál is a falvakban.

Az egyik rendszabály alkalmazása maga után vonja a másikat és ez ismét egy harmadik rendszabálynak kell követnie, míg végül a traktorra kerül a sor. Bármilyen bonyolalmas és lehetetlen akadályok merülnek is fel, azokat le fogjuk győzni, mert le kell győzni, még pedig szövetkezeti úton,

Meggyesy István.

AZ APA,
aki issza a jó bort.

AZ ANYA,
aki csupa vad kőbort.

A LEány,
kiben sok a jó ötlet.

A HUGA,
aki most tizenöt lett.

A FIU,
aki nem egész ép és.

A SOFFOR,
aki csavargó gépész.

ASZOBALÁNY,
aki nem ifjú bakfis.

AZ INAS,
kinek nem kell a bakfis!
Mi ez együtt?

Jól vigyázz!
Ez ma egy

Finom úri ház

CONSTANCE
BENNETT
BRIAN
AHERNE
BILLIE
BURKE

Németül beszélő slágerfilm, naponta fut a

SCALA MOZIBAN

Ma d. u. 3 órakor közkívánatra, olcsó hely-
árrakkal:

**Réztábla
a kapu alatt**

Nagy gazdagülés Temesvároitt

Pünkösöd vasárnapján délelőtt kilenc órakor Temesvároitt a gyárvarósi Római Katolikus Ifjúsági Egyesületnek a Bontila-ucca 7. szám alatti kerthelyiségében nagy gazdagülés lesz. Dadányi György, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület felügyelője, aki a gyűlést összehívta, körlevelében — amelyet a Bánságban működő ötvenhárom gazdakörnek, számos birtokosnak és szakembernek megküldött — hangsúlyozza, hogy

nem parádés gazdanapot tervez, hanem olyan gyűlést, amelyen valóban komoly munkát végeznek.

Résztvesznek a gazdakörök elnökei, a kisgazdák, nagyobb birtokosok és ott lesznek a különböző szakemberek is, akik a mezőgazdaság egyes ágazataiban speciális tudással rendelkeznek. Megvitatják a gyűlésen a gazdakörök felvilágosításának módjait, a termelés fokozásának lehetőségeit és a termények jobb értékesítésének ügyét. A bőséges tárgyszorozat többek között a következő kérdésekre szorol: növénytermelés, állattenyésztés, közös beszerzés, közös értékesítés, gazdasági tanfolyamok, szövetkezetek,

GOVORA gyógyfürdőhely

Nedvesség és szélmentes völgyben; erdőkkel övezett fekvése, kellemes éghajlatot, tiszta, pormentes levegőt biztosít.

iszappakolások, elektroforangó-terápia, félfürdők, az ásványvíz-kúra kitünő hatását.

INHALÁLÁS permetezés, sűrített levegő (mint Reichenhall-ban) stb. utólérhetetlen hatást fejtenek ki a krónikus nátha, a légutak száraz katarusai, stb. kezelésénél.

Szállodák: PALACE és BALNEARA, a legmodernebb kényelemmel vannak berendezve. Szezon június 1.-től szeptember 30.-ig Prospektust és árjegyzéket küld: Soc. **Govoră-Căimănești** Bucuresti, Brezoianu ucca 62 szám.

szójatermelés, gyógynövénytermelés, gyógynövénygyűjtés, kukoricaverseny, gazdasági oktatás és mezőgazdasági ipar. A gyűlés résztvevői igen helyesen járnak el, ha

mindezen kérdésekre vonatkozólag kész indítványokat hoznak magukkal, amiket aztán a gyűlés megvitát. Szóba kerül a gyűlésen a mezőgazdasági és állattenyésztési kiállítások megrendezése is, amelyek tudvalevőleg rendesen serkentőleg hatnak a gazdákra. A gyűlés után a résztvevők közös ebédre ülnek össze.

Jod és kén tartalmú ÁSVÁNYVIZE gyógyhatást fejt ki: reuma, artritisz, köszvény, vér- és borbajok, valamint vizzsértágulás eseteiben.

HIDROELEKTRIKUS FÜRDŐK, diatermia, mechanoterápia, helyi villanykezelések, szénsavas fürdők, stb. egészítik ki GOVORÁN

szénsavas fürdők, stb. egészítik ki GOVORÁN

szénsavas fürdők, stb. egészítik ki GOVORÁN

szénsavas fürdők, stb. egészítik ki GOVORÁN

Semmi sem új a nap alatt

Évezredek előtt már ismerték

a löport, a könyvnyomtatást, a vízmérőórát,
a taxamétert, a körömlakkot és ajakruzszt

Nemrégiben megírtuk, hogy a newyorki világitálatlanon látható a dohánylével hánscába göngyölt papirmentes cigarettát, amelyet Tamás István magyar író talált föl. Aztán kiderült, hogy ugyanilyen papir nélküli cigarettát már Mardán Dion mérnök, a temesvári dohánygyár igazgatója is kitervezett és csinált és pedig 1927-ben, vagyis tizenkét esztendővel előbb, mint Tamás István. Tény azonban, hogy mindkettő függetlenül egymástól önállóan hozta létre a maga találmányát. Az időköz mindössze tizenkét év, jóformán semmi.

Ha kutatjuk az emberiség kulturájának történetét, rájövünk, hogy

vannak dolgok, amelyeket a régiók már évszázadok óta, sőt évezredekkel előbb feltaláltak.

de amily találmányok később feledésbe mentek, aztán ujkori tudósok és műszereszek, vegyészek és más bibelődő koponyák újból feltalálták ugyanazokat a dolgokat. Tudjuk azt, hogy a kínaiak már néhány ezer esztendő előtt ismerték a löport, a papirgyártást, a könyvnyomtatást és a porcellánt, amelyeket Európában sokkal később és a kínai találmányok létezésének halvány sejtelmé nélkül találtak föl. Amerikában s Egyiptomban hajdankori sírok feltárasánál sokszor találnak olyan holmikat, amelyekről csodálkozással állapítják meg, hogy azokat már akkoriban is ismerték.

Igaz van tehát Rabbi Ben Akibának, amikor azt állítja, hogy semmi sem új a Nap alatt, mert az emberiség multjának valamely korában már megvolt.

Amikor pohárral a kézben odalépünk a vízvezetékhez, hogy megcsavarjuk a csapot és a pohárba vizet erresszünk, nem gondolunk arra, hogy lent a pincében van egy elmes szerkezet, amely pontosan leméri a csapból kifolyó vizet.

A vízmérő nem új dolog, mert azt hátezer esztendő előtt már a rómaiak is ismerték.

Tudjuk, hogy Rómának és más városnak is mind megvolt a saját vízvezetéke, amely távoli hegyekből szállította az egészséges vizet. Ezt a vizet sem adták ingyen és hogy megállapítsák, mennyit fogyasztottak, vízmérőket alkalmaztak. Ezek csövek voltak, amelyeken a vizet keresztül folyatták. Kiszámították, hogy ezeken a hivatalosan megállapított átmérőjű csöveken egy óra alatt mennyi viz folyik keresztül. Ezt a vizet aztán meg kellett fizetni. Ha valamely gazdag római nyáron a nyaralójába költözött, vagy hosszabb utazásra ment családjával, akkor ezt a csövet hivatalos emberek elzárták és a háza nem kapott vizet, amire távollétében nem is volt szüksége és így fizetnie sem kellett.

TAXAMÉTERUK IS VOLT A RÉGI RÓMAIÁKNAK

Vitruvius építész, aki Augustusz császár idejében élt, De architectura címen könyvet írt, amelyben elmondja, hogy a rómaiaknak olyan utazó kocsi-

jaik voltak, amelyekre mértföldmérők voltak szerelve. A kocsi aljára kettős fenékű bronzdobozt alkalmaztak és valahányszor a kocsi egy mértföldnyi utat tett, mindahányszor a doboz felső részéből kis gömbölyű kővecse hullott az alsó részbe. Az utazás végén megolvasták az alul talált kővecseket és tudták hány mértföldet tettek meg. Ugyan-csak Vitruvius könyvéből tudjuk, hogy

a rómaiak idejében a földgát csövekben a házakba vezették és fűtésre használták,

akár csak a mai emberek teszik.

A hölgyeket érdekelni fogja, hogy az ajakruzs sem új dolog. Pompejiben és Herculában, a mely városokat a Vezuv lávája Krisztus után 79-ben eltemetett és amelyeket alig néhány évtized előtt tártak csak föl, találtak sűrűsített kenőcsből sodrott piros rudacsákat, amelyek

az újkori szép asszonyok és lányok ajkuk pirosítására használták.

Olyan éjszakai arckrém, mint aminőt a mai nők kedvelne, ismeretlen volt, ehelyett azonban az ókori

római hölgyek számarterjével gyúrt lágy kenyértésztát kentek arcukra lefekvéskor. Voltak kétezer esztendő előtt Rómában kozmetikusok és kozmetikai intézetek is.

A bölé sem mai találmány. Apicius, aki annak idején értette a módját, hogyan kell jól élni, egy barátjához intézett levelében írja, hogy must, méz, citromlével és rózsaszől keveréséből nagyszerű ital készül. Hát nem bölé ez?

Az ókorban nemcsak az alkoholt volt ismeretes, hanem az antialkoholista mozgalom is.

Egyiptomban 1350 körül Krisztus előtt II. Ramzesz fáraó idejében, amikor az országban négyféle sört készítettek, már volt antialkoholista liga. Az antialkoholisták ádáz harcot folytattak az iszákosok ellen, akik a sörön kívül nagymennyiségű bort is fogyasztottak.

Az ókori Rómában virágzott a színészet és így voltak már akkor is sztárgázsik. Ciceró idejében egy Roscius nevű színésznek annyi évi jövedelme volt, amennyi a mi pénzünkben jelenleg 3,600,000 leinek felel meg.

A régi római színészek éppen úgy felfogadták magukat pénzért fizetett tapsolókat, mint ezt mai kollégáik teszik.

A színész ma is valamely ugynevezett klakkfőnökkel köti meg az üzletét, mint hajdanában a római aktor megegyezett egy-egy folszabadított rabzsolgával, aki tetszés szerint tíz-husz-száz tapsolót rendelt ki aszerint, ahogyan azt a színésznek megengedte az erszénye.

A SZTRÁJK SE A MAI KOR SZÜLEMÉNYE

Titus Livius egyik könyvében írja, hogy Krisztus előtt 311-ben Rómában leszállították a nyilvános zenészek fizetését és megvonták tőlük azt a kedvezményt, hogy ünnepek alkalmával a Capitoliumon ingyenes lakomákban legyen részük. A zenészek erre felfortyantak és kivonultak Rómából. A hatóságoknak ez kellemetlen volt, mert zenészek nélkül nem lehetett ünnepeket tartani, már pedig a régi Rómában szükség volt az ünnepekre, mivel a nép egyre kiáltozta: panem et circenses! A hatóságok megbízottai a sztrájkolókat után mentek és sok bort vittek magukkal. A zenészeket alaposan berugatták és öntudatlan állapotban lajtorjás szekerekre rakva visszavitték Rómába, ahol megkapták előző fizetésüket és minden kedvezményüket.

(K. e.)

A Katolikus Népszövetség három tagozata tisztújító közgyűlést tartott

A Katolikus Népszövetség temesmegyei tagozatai hittel és fegyelmelzettséggel teljesítik feladatukat. Legutóbb

a dézsáni tagozat

tartotta meg évi közgyűlését, amelyen Csík Antal plébános üdvözlő szavai után Füzér István elnök beszámolt a tagozat évi munkáját. Hitünk, ifjúságunk fegyelmelzettsége és engedelmes áldozatkészsége — mondotta — a semmiből értékes eredményeket teremtett. A titkári és pénztári jelentések elfogadása után egyhangúlag megválasztották a régi vezetőséget, amelynek tagjai a következők: díszelnök Dévald Mihály, elnök Füzér István, a választmány tagjai Mohári Mihály, Túri Pál, Pohl György, Orgonás István, Mulicz János, Bálint Mihály, Krausz István, Molnár János, Lőke Gábor, Csanády József, Kiss József, Oppermann János, Orgonás Dezső, Mészáros József, Soó Lajos és Fehér József. A választás után Schrank Vilma egyházközségi nővér, a Katolikus Népszövetség temesvári egyházmegyei központjának kiküldötte, elismerő köszönetét fejezte ki Füzér elnöknek áldozatos munkájáért és az ifjúságot további tevékenységre buzdította. Többek között ezeket

mondotta: Emberek, Isten gondolata szerint keresztény emberek akartok lenni, szeressétek a munkát, a munkának a verejtékét, hogy ez acélozzon meg titeket és teremtsen meg jövő életetek boldogságát. A munka verejtéke és a hit szerinti élet a mi életünk útjának biztos irányítója.

A dragsáni tagozat

ugyanacsak most tartotta meg rendez évi közgyűlését és ezen alkalommal a következő vezetőséget választották meg: elnök Rohonka Mihály, alelnök ifjabb Lakatos Mihály, titkár Kovács Antal, pénztáros Szönyi Pál, ellenőrök Pervány István és Dudás János. A választmány tagjai lettek Virágh Antal, Benkóczy István, Bíró János, Kével József, Gázsiczky Gábor, Bíró Mihály és Károli Ferenc.

Az ötvödsi tagozat

közgyűlésén a vezetőség a következőképpen alakult meg: elnök Kún Szabó János, alelnök Mészáros József, titkár Barta József, pénztáros Csillag Szilveszter és Pernyész Antal, ellenőrök Szabó János, Bálint József. A választmány tagjai Gyurocska István, Tóth Béla, Tóth Sándor, Kása Máttyás, Gyurkovics János és Jánik István.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhataloknak és közüzemeknek, vállalatoknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Nagy izgalom

dult a minap a newyorki kiállítás rendezői között. Nem érkezett meg a hajdani kínai császárok drágakövekkel, aranyverettel ékes trónusa, amelyet Amerikába küldtek, mert szintén szerepelt a kiállításon. Annál nagyobb volt a rémület, mert felbecsülhetetlen drágaságról van szó, mesebeli kincs ez a díszes trónus. Csak akkor nyugodtak meg némileg a kedélyek, mikor megérkezett a hír, hogy a drágaság valahogy az amsterdami kikötőben maradt, mert ott felejtették egy ládában. Közben az aggodalmas jelentésre Kínából is érkezett hivatalos jelentés: ne rémülődjenek olyan nagyon a tisztelt rendezők, mert az a trónus, amely a kiállításon szerepel, csak másolata az igaznak. Hamisak a gyémántok, rubinok és gyöngyök, sőt bizony dubléból vannak még az aranyveretek is. Az igazi trónust hét pecsét alatt őrzik a kincstárban.

— **IDŐJÁRÁS:** Felhős égbolt, sok helyen zivataros eső várható.

— **Ófelsége és Mihai nagyvajda a cirkuszban.** Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda tegnap este a Busch-cirkusz előadásán vettek részt.

— **Junius 8. megünneplésére készül Bucuresti.** Bucurestiből jelentik: A junius 8-iki restaurációs ünnepségre óriási előkészületeket tesznek a fővárosban. A propagandai államtikárság kezdeményezésére Bucuresti főbb pontjain hatalmas plakátokat helyeznek el, amelyek Ófelsége II. Carol királyt, Mihai nagyvajdát és a strajer jelszót fogják ábrázolni. Ezeket a plakátokat egész éjjel megvilágítják.

— **Elhunyt színigazgató.** Szombathelyről jelentik: Tompa Kálmán színész és színigazgató tegnap 79 éves korában meghalt. Háború előtt Erdélyben volt színigazgató, majd Szombathelyre költözött és ott telepedett meg. Halálát Tompa Béla kolozsvári, jelenleg budapesti színész és leánya, Tompa Ilona gyászolják, aki régebben színésznő volt, most azonban Szenté város főjegyzőjének felesége.

— **Ellenőrzik az ingatlanoknyv adatait.** Bucurestiből jelentik: Az ingatlanellenőrzési könyvek benyújtási határidejének lejártá után különleges bizottságok jelennek meg minden egyes házban és összehasonlítják a nyilatkozatokban szereplő adatokat a személyazonossági aktákkal.

— **Kitűnő lesz a búzatermés.** Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztériumba érkezett jelentések szerint a terméskilátások kedvezően alakulnak. A búzatermés kitűnően fejlődik és bőséges termésre van kilátás. Az eddigi jelek szerint az idei búzatermés mennyisége egyenlő lesz a múlt évi termékkel. A repce és a zab termésében azonban gyengébbnek mutatkozik. Általában már megkezdődött a szőlők permetezése. Az ország egyes vidékein, főleg Dragasani és Râmnicul Sărat környékén jégverés pusztította a szőlőtermést.

— **Katasztrófális jégverés Bálti-megyében.** Báltiból jelentik: Hatalmas vihar vonult el tegnap Bálti-megyében, Albinet, Iazul és Slobozis községek felett és tojásnagyságú jég esett, amely jelentős károkat okozott. Több ház tetőzete megrongálódott, sok állat a vízbe fulladt, több mint 1000 hektár területen pedig a vetés elpusztult. A lakosok a templomokba kerestek menedéket. A megyében leírhatatlanul gszvas a hangulat.

Május 24

Szerda

Johanna, Eszter, Simon

480. május 24-én született Szent Benedek, a róla elnevezett Benedek-rend alapítója. Magyarul benecseknek mondják Szent Benedek szerzeteseit, akik leginkább tanítással foglalkoznak. A rend valamennyi keresztény országban elterjedtségnek örvend.

1543. május 24-én halt meg Kopernikus Miklós hírneves csillagász. Kopernikus állította fel azt a világrészert, amely szerint a Föld a többi bolygóval együtt a Nap körül forog és megdöntötte a görög Arisztotelesznek azt a rendszerét, amely szerint a Föld mozdatlanul áll, amely körül a Nap forog. Harmínchat éven keresztül dogozott tudományos rendszerén és csak közvetlenül a halála előtt hozta azt nyilvánosságra.

(—) **ELHUNYT KÖRÖRVOS.** Duda Marius dr. orczyfalvai körörvos negyvennyolc éves korában az egyik temesvári szanatóriumban elhunyt. Duda Marius dr. annak idején Budapesten szerezte oklevelét és előbb Temesküsten, majd Liebdingen, végül Orczyfalván működött és mindenütt általános rokonszenvnek örvendett. Orvosi működését hirtelen súlyos szívbaj szakította meg, amely miatt vasárnap behozták az egyik temesvári szanatóriumba, a hól bekövetkezett halála. Elhunytát gyászolja felcsége, született Vuchetich Melinda, fia, Jenő, nyolcadikos liceumi tanuló, édesanyja, özvegy Duda Maria, valamint nagy rokonság. Temetése holnap, csütörtökön délután öt órakor lesz az erzsébetvárosi temető kápolnájából.

Rádióvevők figyelmébe!

Kivételes alkalom rádióvásárlásra!
250 lei havi részletfizetésre,
300 lei havi részletfizetésre és
500 lei havi részletfizetésre
már Super-rádió kapható!

„STANDARD”
rádió szaküzletben
TEMESVÁR, I., Eugen de Savoya-ucca 7.

— **Tíz támadt Sauer Emil budapesti hangversenyén.** Budapestről jelentik: Tegnap este tartotta a Városi Színházban hangversenyét Sauer Emil, a világhírű zongoraművész, akit zenekar is kísért. Közvetlenül a műsor befejezése előtt, amikor a művész el akarta hagyni a színpadot, a háttérben sűrű füst keletkezett, majd rövid idő múlva lángnyelvek törtek elő. Noha a nézőtér zsufolva volt, a közönség rendkívül fegyelmezetten viselkedett és tumultusra nem került a sor. Többen a zenekar tagjai közül és a színház tüzoltósága elfojtották a lángokat és így nagyobb baj nem keletkezett, mert mindössze a karmesteri kottaállvány és a partitúra köteget égett el. Valószínű, hogy az egyik zenész lámpájában keletkezett rövidzárlat okozta a tüzet. A tapsvihár felzúgott és Sauer a terjedő füstben ráadásul toldotta meg hangversenyét.

— **Nyolc amerikai repülőgép zuhant le két nap alatt.** Newyorkból jelentik: Az elmúlt 48 óra alatt az Egyesült Államok különböző részein nyolc repülőgép zuhant le, köztük egy bombavető gép is. A szerencsétlenségek halottainak száma 16, a sebesülteké 8.

(—) **HAZASSÁGOK.** Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötöttek tegnap házasságot: Tapavicsky Tibor magántisztviselő és Reiter Aliz, Zappel János kereskedő és Schmidt Aranka, Sipos István kereskedő és Kertész Klára, Muschna Lajos fedrász és Szolcsik Anna, Reich Zoltán kereskedő és Schächter Machke, Henz János munkás és Fraunhoffer Anna.

(—) **Szőlő- és gyümölcsfapermetező, oltógumi, kertművelési eszközök, földművelési cikkek, szerszámok, kocsiengelyek, jutányosan kaphatók Scherker Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.**

(—) **HALÁLOZÁSOK.** Sajó János nyugalmazott postaellenőr hatvanhét éves korában III. Memorandum ucca 21 számú lakásán meghalt. Három hét előtt leesett a padlásfeljáratról, amikor lábát törte és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Allapota egyre rosszabbodott és bár a leg gondosabb orvosi kezelésben részesült, tegnap hajnalban bekövetkezett a halál. Halálát gyászolja özvegye, született Bartolomey Erzsébet, fia, Sajó Ödön elektrotechnikus és nagy rokonság. Temetése ma, szerdán délután félgyakor meg végbe az erzsébetvárosi temető kápolnájából. — Meghaltak ezenkívül: Crista Gheorghe kilenc éves, Dumbrava Simion negyven éves optikus, Vazab Mileva született Bugics hatvanhárom éves, Kronberger Erzsébet született Petz hatvanhárom éves,

(—) **TIERAN FŐPOLGÁRMESTER ÚJABB KITÜNTETÉSE.** Tieran Emil dr. városi főpolgármester — mint annak idején megirtuk — május 10-én magas királyi kitüntetést kapott. A főpolgármester most újabb kitüntetésben részesült. A katonai előképzést előmozdítása terén szerzett érdemei elismerésképpen megkapta a katonai előképzés első osztályú díszelmét.

(—) **A VÁROSI TISZTVISELŐK ADOMÁNYA A NEMZETVEDELMI ALAPRA.** Temesvár város tisztviselői a nemzetvédelmi alapra egy napi fizetésüket ajánlották föl. Tieran Emil dr. főpolgármester a maga részéről ötezer leit adományozott a nemzetvédelmi alapra.

(—) **A VÁROSI TISZTVISELŐK ADOMÁNYA. BUCURESTIBEN.** Disela Pavel városi pénzügyi tanácsnok tegnap este Bucurestibe utazott, ahol hivatalos ügyekben több napon keresztül tartózkodik. Disela többek között az Állami Letéptéztárnál engedélyezett hatvanöt millió leias városi kölcsön ügyében is eljár.

(—) **CSERGŐ LAJOS TANAR TEMETÉSE.** Kedden délután négy órakor helyezték örök nyugalomra Csergő Lajos, a temesvári piarista főgimnázium évek előtt volt rajztanárát, a gyárvárosi temetőben. Rech K. Géza apátplébános végezte a gyászszertartást Wittmann Pál kántor segédlete mellett. A gyászmenet a Joffe ucca 20 szám alatti gyászszobából indult a temetőbe és a gyászoló közönség hosszú sora kísérte. Ott volt többek között Tóth P. Lajos, a piarista liceum igazgatója, Princinger István piarista tanár, továbbá az intézet hetedik osztályának növendékei, valamint az elhalt számos volt tanártársa, egykori növendékei és barátai, akik őszinte részvételt haladtak a koporsó után.

(—) **RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉS A KERN-FÉLE CIKK MIATT** Több ízben foglalkoztunk a katolikus magyar egyháztanácsosok sérelmével Kern Pál gyárvárosi német egyháztanácsosnak néhány hét előtt a Banater Deutsche Zeitungban megjelent cikke miatt. A gyárvárosi magyar egyháztanácsosok a püspöki hatóságokhoz fordultak elégtételért és most rendkívüli közgyűlés összehívását kérték. A rendkívüli közgyűlés egyetlen tárgya a Kern-féle cikk ügyében való állásfoglalás lesz. A közgyűlés összehívása tekintetében az elnökség intézkedik.

(—) **A FŐPOLGÁRMESTER MEGTEKINTETTE A FOLYAMATBAN LEVŐ KÖZMUNKÁKAT.** Tieran Emil dr. főpolgármester tegnap délután Ciurceu Vasile főmérnök kíséretében megtekintette a város különböző helyein folyó közmunkálatokat. Így megtekintette a közraktárak javítási munkálatait, a dohánygyár melletti új Bega-híd feljáróinak készítését, a Berthelot-út rendezését, a Carol-út és a Küttl-ter talákozásánál épülő szökőkutat és új villamos megállóhelyét, valamint a belvárosi Napoleon ucca aszfaltozását.

RIVOLI

a nagyfilmek mozijában,
ma szenzációs film fut:

Hozomány nélkül

NINA ALISO VA

a főszerepben. Ostrowsky híres regénye után,
Csajkovszky zenéjével készült hatalmas
szovjetorszag film

PARAMOUNT JOURNAL

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor

Kiválasztja és eltávolítja a szervezetből a mérgező anyagokat

Tehermentesíti a májat és a veséket

Oxidálja a zsíradékokat

Revitalizálja a vért

URODONAL

REUMA, VESEBAJ, KÖSZVÉNY, IDEGGYULLADÁS

A LEGBIZTOSABB REUMA ELLENI SZER

VERKERINGÉSI ZAVAROK, ÉRELMESZEDES, BORBETEGSÉGEK

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

= KÖZGAZDASÁG =

Elsenyved a máramarosi fatermelés vasut hiányában

Sürgősen helyre kell állítani Huszton át a peage-forgalmat. Sok az utas — kevés az autobusz. Napi 40 vagon forgalomtól esik el a C. F. R.

Máramaros megye már közel három hónapja, a csehszlovák köztársaság likvidálása óta a vasúti forgalom szempontjából teljesen izolálva van úgy Bukovinától, mint Erdélytől. A közelmúltban úgy Szatmár, mint Csernovic felé az akkor még Csehszlovákiához tartozott, most pedig Magyarországhoz esatolt területen keresztül vezetett peage-vonalon bonyolódott le.

A forgalmat jelenleg társasgépkocsik és teherautó-kamionok segítségével bonyolítja le a CFR, amely

minden vonatját helyébe egy-két társasgépkocsit helyezett forgalomba ezen a vonalszakaszon.

Tekintetbe kell venni azonban, hogy Szigetről csak Erdély irányába naponta átlag 270 utas vált jegyet és nagy általánosságban ugyanannyi érkezik Szatmár irányából Szigetre is. Ennek a meglehetősen nagy forgalomnak a lebonyolítására, amely minden vonatjáratnál több vasúti kocsit vett igénybe — még a legkényelmetlenebbül összezúfolva az utasokat — nem elegendő egy-két nem éppen legmodernebb és legtágasabb autobusz. Eppen ezért egy, a napokban tartott értekezleten leszögezték, hogy az illetékes fórumok útján kérvényezni fogják a CFR vezérigazgatójánál, helyezzen elegendő és modern társasgépkocsikat a máramarosi útszakaszon forgalomba, hogy az utas túlszűfolt-sággal és a lemaradásokkal kapcsolatos anomáliák véget érjenek.

Hátra van még az áruforgalom kérdésének megoldása, amelyet autó-kamionokon bonyolítanak le. A hivatalos statisztika szerint

a szigeti álomásról naponta átlag 20 vagon teherárú futott ki és körülbelül ugyanannyi teherárú érkezett.

A pótlásképpen forgalomba helyezett tehérgépkocsik természetesen nem elegendők a forgalom számára. A legkatasztrófalibban a faipar szenved meg a vasúti forgalom szünetelését. A

faipar, amely a legjelentősebb iparága, de a szó szoros értelmében éltető eleme a máramarosi gazdasági életnek.

Nagy kinnál Szatmár felé ugyan még elszállítanak teherautókon valamennyi fát, de ez egészen minimális mennyiség. Az érdekelteknek nem áll elegendő teherautó a rendelkezésre és így gyakran az az egészen redukált mennyiségű faanyag, amelynek a szállítására már sor kerülhet, napokig, vagy hetekig hever a szigeti állomáson, ugyancsak Szatmáron az átrakásnál is napok, vagy hetek telhetnek el, ilyenformán horribilisen megrágul a szállítás. A legtöbb máramarosi fűrészüzem ilyenformán leállította üzemét. Vison és Borsán — a máramarosi faipaci centrumában — talán az összes fűrészüzem leállították gáttereiket és szélnek eresztették munkásseregeiket.

Árfolyamok

KEDD, MÁJUS 23.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) Holland forint 75.90—77.07, belga 24.08—24.43, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59, francia frank 3.78—3.85, svájci frank 31.81—32.29. Ezekben az árakban a devizafejlesztés is bennefoglaltatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

(=) GABONAÁRAK: (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bányási gabonapiacra megindult a búza iránti kereslet, amelynek kedvező kihatása volt az árakra. Ezzel szemben a többi gabonafajtában a piac üzletlensége az irányzat lángha. A piaci árak a következők: temesi búza 370, torontáli búza 380, tengeri 385, korpa 350, zab 465, takarmányárpa 380, tavaszi árpa 400, muharmag 370, napraforgómag 400 és tökmag 770 lei százkilónként.

A tengeri vagonoként 2000, az árpa 1000 leiel esett, a buza ára változatlan

Néhány nap óta a gabonapiac lánghabb, különösen tengeriben és árpában. Ennek az oka az, hogy Németország ennek a két cikknek legfőbb vevője, leszállította a tengeri és árpa bevásárlási árát, minek következtében az itteni piacon a tengeri ára vagonként közel 2000 leiel esett. Míg két héttel ezelőtt még 42 ezer leit fizettek az uszályban átdott tengeriért, ma ugyanazért az árúért csak 40.000—40.500 leit lehet elérni. Ennek ellenére azt hiszik, hogy rövidesen vissza fog javulni a tengeri ára, miután ebben a cikkben élnék kereslet mutatkozik valamennyi beviteli államban. Már kevésbé derűtató a hangulat árpában, amely vagonként 1000 leiel olcsóbbodott és miután ebben a cikkben Németország az egyetlen vevő, nem lehet tudni, hogy a hangulat mikor fog megváltozni. Az egyetlen gabona, amely jelenleg kedvező helyzetben van, a búza nemcsak belföldön, hanem a nemzetközi piacokon is. Az éles amerikai verseny ellenére még mindig változatlan árak mellett történnek jelentős eladások, különösen Olaszországba, amely ma a román búza vevője, holott előzően az olaszok nagy tételű búzát vásároltak Magyarországtól is, Brailában az elmúlt hét végén 77—78 kilós búzáért 41.350—41.500 leit fizettek.

Feketelistára helyezi a posztókartell a rosszul fizető kereskedőket

A márciusban és áprilisban jelentkezett újabb fizetésképtelenségi hullám hatása alatt a posztógyárak az eladási feltételek újabb megszigorítását tervezik. Értesüléseink szerint a vezetővállalatok között előrehaladt tárgyalások vannak olyan irányban, hogy közös érvennyel megszigorítsák az eladási és hitelfeltételeket. A tárgyalások az árak kérdésére nem vonatkoznak, ahol továbbra is fenn akarják tartani a szabadversenyt. Ezzel szemben az a terv is felmerült, hogy a tervezett egyezményben résztvevő gyárak közös inkasszó-szolgálatot állítsanak fel, amely csak az ügyvezetett gyenge és rossz adósoknál kihelyezett hitelek behajtásával foglalkoznék. Az elgondolás az, hogy a megállapítandó eladási és hitelfeltételek ellen vétő kereskedőket nemcsak maga az érdekelte hitelező gyár, hanem az egyezményhez csatlakozott valamennyi vállalat közösen szólítaná fel a fizetésre, illetve a feltételek betartására és ha ez a felszólítás nem vezetne eredményre, a kartellizált posztógyárak közös szankciókat léptetnének életbe a „feketelistára” tett adós ellen.

= Az alaptőkeemeléssel felmerült költség a nyereségből nem írható le, az a részvényeseket terheli. Az évi adókievetések során a fővárosi „Minerva” posztógyári részvénytársaság azt kérte, hogy az adóköteles jövedelemből vonják le neki az 42.000 leit, amit az alaptőke emelésével kapcsolatos költségekre adott ki. A felszólalási bizottság a kérelmet elutasította, azzal az indoklással, hogy a tőkeemeléssel járó kiadás nem tartozik szorosan magára a vállalatra, hanem a részvényesek által fizetendő. A posztógyár fellebbezett a táblához, amely azonban ugyancsak elutasította a csökkentési kérelmet, még pedig az az indoklással, hogy a tőkeemelések ugyanolyan jellege van, mint a vállalat alapításának és így az ezzel járó költségeket is magának az alaptőkének, vagyis a részvényeseknek kell viselniük és nem a cégnek, miután nem olyan költségekről van szó, amely jövedelmet hoz. Nem fogadta el a tábla a „Minerva”-gyár azon érvelését sem a tüzkárral kapcsolatban, hogy mihelyt a kincstár megbízhatónak fogadta el a cég könyveit, amelyekben a 105.808 leies kár is szerepel, nem lehet a könyvekben szereplő tételek közül egyet sem mellőzni, mint bizonyítékot, illetve nem lehet megkülönböztetést tenni az egyes tételek között, ha az egész könyvet rendbenlévőnek ismerték el. A tábla kimondotta azt is, hogy minden költségről és kifizetésről igazoló okiratoknak kell lenniük, amelyekkel be lehet bizonyítani a kiadások valódiságát és összegét.

= Felozlattak két bucarestii kereskedői egyletet. A bucarestii kereskedelmi és iparkamara kérte a Casa Negustorilor és a Progresul nevű kereskedelmi társulatok felozlatását. A kérelemnek az ilfovi törvényszék helyt adott és kimondotta, hogy a két egylet vagyonát a kereskedelmi és iparkamara segélyalapjához csatolják.

SPORTSEMÉNYEK

Befejezéshez közeledik a nemzeti bajnokság

A válogatott mérkőzések lezajlása után a csapatok tovább folytatják küzdelmüket a kiesés ellen. A Verus megnyerte Románia 1938/39. évi országos bajnokságát, így tehát a bajnoki cím elnyerése nem sarkalja a csapatokat. Ennek ellenére még csak ezután lesznek elkeresedétek mérkőzések, mert ezideig nem tisztázódott teljesen, hogy melyek lesznek azok a csapatok, amelyeket helyezésüknek fogya a B-osztályba sorolnak. Az idei nemzeti bajnokságban a helyezések annyira bizonytalanok, hogy esetleges versés után a negyedik helyezést az utolsók közé eshetik le. Mielőtt még a küzdelmek befejeződtek volna, már is megindultak a

találgatások és vannak, akik úgy tudják, hogy a nemzeti bajnokság A-osztályában küzdő csapatok létszámát felemelik. Természetesen ezek a híresztelések egyelőre nélkülöznek minden komolyabb alapot, de annyit már most megállapíthatunk, hogy jelenleg nincsen egyetlen olyan csapat se az A. divízióban, amely a kiesést megérdemelné. Legalább is az erőviszonyok egyenlősége ezt bizonyítja. Vasárnap a következő mérkőzések kerülnek lebonyolításra: AMEFA—Tricolor, F. C. Rapid—Gloria, UDR—Sportul Studentesc, Ripensia—Juventus, Venus—Chinezul, Kárpát FC—Victoria.

Calistrat új hármasugró rekordja

A Viforul Dacia atlétikai versenyének legkiemelkedőbb eredménye az, hogy Calistrat, a Viforul Dacia atlétája 14.27 méterre javította Stoichitescu 14.06 méteres hármasugró rekordját. A rudugrásban Eilhardt 360 cm-el, a diszkoszvetésben Havalet 43.20 méterrel, a magasugrásban Iost 170 cm-el győzött. Csapatversenyben a Viforul Dacia lett az első, mely megnyerte a Hanciu-kupát.

Davis Cup mérkőzések

A francia-kinai mérkőzés napján a franciák 2:0-ra vezetnek. Destreaneu—Ko Sin Kis 5:7, 6:3; 1:6, 7:5, 6:1. Boussus—Choy 1:6, 6:4, 6:4, 6:1.

A Belgium—India mérkőzésen a belgák 2:1 arányban vezetnek. Az indusok a párost nyerték meg.

Varsóban a német—lengyel mérkőzés 1:1-re áll. Thosinszky—Henkel 6:4, 6:8, 6:4, 3:6, 6:3, 6:3. Menzel—Bawarowszky 7:5, 6:3, 6:3, 2:6, 2:6, 6:4.

Svédország—Dánia 2:1.

„Az irek ellen megbukott a csapat“ mondta Dietz dr. szövetségi kapitány. „A kapitány javítani akar“ ezzel a címmel látta el a budapesti Sporthírlap tudósítását az olasz-magyar mérkőzésről, melyben idézi Dietz dr. szövetségi kapitány következő épületes kijelentését: „Az irek ellen megbukott a csapat és elgondolásum is. Remélem, hogy az olaszok ellen a legjobb magyar tizenegyet tudom tűzbe küldeni“.

A futballozó ligyó, Berlin egyik cirkuszának slágerszáma. Az állatszelidítő egy szabályos futballabdát dob a földön fetregő jölmegtermett hulló felé, mely fejére kapja a labdát, egyensúlyozik vele, majd fejével hátra dobja a labdát és feleapódó farkával az előre elkészített kapuba vágja. Esténként tízszer ismétli meg ezt a mutatványt és csak nagyritkán téveszti el a kaput.

Közép-európai tenisz kupamérkőzés. A közép-európai férfi tenisz kupamérkőzéseken ezében Lengyelország, Jugoszlávia és Magyarország csapatai vesznek részt. Az első mérkőzés június 2—4-ik napjain Magyarországon és Lengyelországon között Budapesten lesz.

Az 1939-es New-York-i világkiállításra külön utazások.

Különösen mérsékelt árak mellett Bucuresti—New-York—Bucuresti

25.600 leitől kezdődőleg

Az új, modern motoros hajókkal, M/S PILSUDSKI és M/S BATORY Rendszeres személyforgalom új modern motorhajókkal Észak-Amerika—Canada Dél-Amerikába—Különösen olcsó árak, nyári szüneti utazások az Északi Fokhoz—Norvégia—Svédország—London, stb. Információk és előjegyzések:

GDYNIA-AMERIKA hajózási R. T.
Romániai vezérképviselete: Bucuresti, Poincare uca 39 szám. Telefon: 4—22—31 sz.

Sporthírek minden felől

A németek nyerték a magyar-német céllövő versenyt. A német-magyar céllövő versenyt Bécsben a németek nyerték meg, akik — a pisztolylovást kivéve, — minden számban győztek. A pisztolylovásban azonban a magyarok oly nyílesen szerepeltek, hogy eredményük csak 9 ponttal maradt el a világrekordtól. Az egyéni pisztolylovást is magyar versenyző: Tölgyessy nyerte meg a világrekordhoz közelálló eredménnyel. A verseny érdekessége, hogy a győztes német versenyzők legnagyobb része Hitler vezér és kancellár személyes testőrségéből került ki.

100 méteren 1 percet uszott Eleméri. A Magyar Uszósövetség próbaversenyén a fiatal budapesti Eleméri a 100 méteres gyorsúszásban 1 perces időt ért el.

A HTVK a magyar kardcsapat bajnok. Magyarország kardcsapatbajnokságát a HTVK nyerte. 2. MAC, 3. BEAC, 4. UTE.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

97

A Déli Hírlap eredeti regénye írta: Félegyházi András

Utánnyomástilos.

— Méltóztatik tudni, ennek furcsa története van. Monsieur Saturin nőien ember, azonban van neki egy csinos barátja. Ugy hívják, hogy mademoiselle Jessie Bocoup. Nagyon kedves nő, aki sokszor jön a monsieur társaságába a birtokra és olyankor rövidebb-hosszabb ideig itt tartózkodik. Hónapok előtt monsieur Pierre Saturin a mademoiselle társaságában Dél-Amerikába utazott. Elutazásuk előtt itt jártak és azt mondták, hogy a mademoiselle lakásának kulcsait a barátjának, mademoiselle Marianne Mireillejonnál hagyta, hogy utána nézzen a lakásnak. Együttal mondták, megkérték a mademoisellel arra is, hogy látogasson el olykor a birtokra és számoljon be levélben az itteni állapotokról. Megjegyzem, ezt monsieur Saturin nem irányomban érzett bizalmatlanságból tette, mert hiszen rámbizta egész vagyonát és a befolyt pénz kezelését, hanem azért, mert tudja, hogy igen rossz levélíró vagyok. Így történt aztán, hogy a mademoiselle néhányszor tényleg kijött gépkocsin a birtokra.

— És magával hozta monsieur Limoujelt?

— Ugy van, madame, magával hozta monsieur Limoujelt, akit mint bátyját mutatott be. Nekem nem tűnt fel, hogy a két testvérnek különböző neve van, elvégre megtörténhetett, hogy monsieur Limoujel mamája fiatalon özvegyen maradt és másodsor ment monsieur Mireillejonnhoz, aki a mademoiselle papája volt.

— Ez most mind nem fontos, monsieur. Engem most az érdekelne, mit mondtok nekem rólam és mivel indokolták meg azt, hogy idejöttem a kastélyba.

— Nagyon egyszerű volt a dolog, madame. Kijötték egy alkalommal és azt mondták, hogy eljön a birtokot megtekinteni monsieur Saturin nagynéje és hogy legyek a madamehoz igen kedves és

előzékeny, mert monsieur Saturinra ön után nagy örökség vár. Madamenak nem lehetett semmi panasz ellenem, mert ittlete alkalmával igyekeztem minél figyelmesebb lenni, ami gazdám közeli rokonnal szemben természetes dolog is volt. De hogy a madame nem rokoma monsieur Saturinnak, igen sajnálom.

Az intéző nem fejezte ki magát világosan. Nem mondta meg, hogy mit sajnál, azt, hogy kedves volt annak idején a madamehoz, vagy pedig azt, hogy nem nagynéje a birtok tulajdonosának.

Az egész beszélgetés az autó mellett folyt le. Az intéző többször tett kísérletet, hogy a madameot a kastély terraszára vezesse és leültesse, az azonban nem is vette észre ezeket a modulatokat.

Madame Yvonne d'Hiver eleget tudott. Feleslegesnek tartotta a beszélgetést tovább folytatni. Azt sem tartotta szükségesnek, hogy megmagyarázza, miért adta fel az intéző előtt érthetetlen kérdéseket.

Elbűcsözött és visszült az autóbába. Most már azonban a hátsó ülésen foglalt helyet, mert a sofőrnek már nem kellett az utat mutatni és mert egyedül akart lenni gondolataival.

— Kérem, vigyen vissza Párisba, — adta ki a sofőrnek az utasítást.

Amikor a hat óras gépkocsijától fáradtan ott ült a Hotel d'Angleterre szobájában, számot vetett mindazzal, amit megtudott.

Felrakoztatta az adatokat és megcsinálta a mérleget. Arra az eredményre jutott, amelyet önmaga előtt így fejezett ki:

— Csalónak estem áldozatul, aki kifosztott.

Nem az anyagi kifosztás fájt neki, hanem az, hogy Limoujel megrabolta legszentebbik érzelmében. Vakon bízott benne, az életét adta volna érte, hitte, hogy valóban szereti és készséggel ígerte neki oda a kezét házastársi kötelekre. És, ime, kiderült, hogy Limoujel hazudott, nem szerette, mert ugyanakkor szeretője volt, akit feleségül akart venni és feleségül is vette, mielőtt az elbolondított asszonytól kiszedte a milliót.

Madame d'Hiver szégyellte magát önmaga előtt és a föld alá szeretett volna elsüllyedni.

Bettenetesen bántotta, hogy hízradtan gondol-

kodó asszony létére lépne ment egy gíggolónak, aki nem éri be azzal, hogy pénzért táncoltat asszonyokat, hanem még magába is bolondítja azokat, hogy aztán pénzt csalhasson ki tőlük.

Szépen sorjában végig gondolt mindent és kénytelen volt beismerni, hogy Limoujel mindent gondosan elkészített terv szerint csinált. Műkedvelő gíggolónak adta ki magát, aki csak különcödésként átmentileg úzi ezt a mesterséget, hogy jobban tanulmányozhassa az éjjeli életet. Hogy felkeltse maga iránt érdeklődését és bizalmát, föld-birtokosnak mondotta magát és a szeretője segítségével, akit mint nővérét mutatott be, meghívta a más lakásába és a más kastélyába vendégségbe. Szégyellte magát, hogy bedől ennek a szélhámos-ságnak és végül odaadta könnyű szívvel a milliót is.

Eszébe jutott a Limoujel által hangoztatott gyáralapítás.

— Ha minden csalás volt, — gondolta, — akkor bizonyosan a két mezőgazdasági találmány, a melynek kiaknázására a pénzt elvette tőlem, szintén csalás lesz.

Elhatározta, hogy erről meggyőződik.

Telefonált Michel Aragonnak, férje volt párisi ügyvédjének, akit különben személyesen is ismert régebből és kérte, hogy látogassa meg, mert fontos ügyben tanácsát kívánja kérni.

Az ügyvéd még aznap este felkereste.

— Monsieur Aragon, — magyarázta neki, — nemrég felkeresett egy fiatalember, aki vegyész-mérnök. Előadta, hogy van két találmánya, amely mezőgazdasági téren igen hasznos hajtó és ajánlatot tett, finanszírozam a két találmány készítését. Mielőtt elhatározzam azonban magamat, szeretnék szakszerű véleményt hallani a két találmányról.

Madame d'Hiver ugyanis azt hitte már, hogy a szakvélemény, amelyet neki Limoujel felolvasott, szintén csalás. Mégis bizonyosságot akart szerezni e tekintetben is és azért folytatta:

— Nézze, monsieur Aragon, nem nekem való dolog, hogy ennek utánajárjak. Azért szeretném, ha ön végezné el helyettem. Ajánlatos volna, ha valami ügyes vegyészhez fordulna felvilágosítás végett.

(Folytatása következik.)

LEGUJABB

Mussolini lesz az olasz hadsereg főparancsnoka

Rómából jelentik: Az olasz kormány törvényjavaslatot terjeszt a fasciók és a korpóciók kamarája elé és ennek értelmében

az olasz haderő főparancsnokságát Mussolini miniszterelnök veszi át, aki a szárazföldi, tengeri és légi haderő közös legfőbb vezérkari főnökével egyetértésben, aki jelenleg Badoglio tábornagy, intézi az összes hadiügyeket.

A legfőbb vezérkari főnök és a kormány-

elnök viszonyát az új törvényjavaslat úgy rendezi,

hogy a legfőbb vezérkari főnök tanácsadó joggal a legfőbb nemzetvédelmi tanácsnak is tagja. Ennek az elnöke Mussolini miniszterelnök, míg a tagjai: a legfőbb vezérkari főnök, a szárazföldi, tengeri és légi haderők vezérkari főnökei, Olaszország marsalljai, a fasisztapárt főtitkára és a gazdasági tárcák miniszterei.

A Népszövetség nem változtat a danzigi statútumon

Genfből jelentik: A danzigi hármashizottság kedden ülést tartott. Az ülésen a három tagállamot: Angliát, Franciaországot és Svédországot külügyminiszterei képviselték. Az ülésről hivatalos jelentést adtak ki, amely a következőket tartalmazza:

— A központi bizottság, amelyet a tanács felhatalmazott, hogy foglalkozzék a danzigi kérdéssel, kedden délelőtt Halifax lord elnökletele alatt összeült, azután a népszövetségi tanácsnak jelentést tett a danzigi kérdésről. Elhatározták, hogy

felkérlik a főbiztost, térjen vissza Danzigba és készítse el jelentését.

Jól értesült körökben úgy tudják, hogy a lengyel kívánalmakra való tekintettel elhatározták, hogy semmit sem változtatnak Danzig és a Népszövetség jelenlegi viszonyán. Burghardt tanár, főbiztos, állítólag az ünnepek után utazik Danzigba. Küldetése azonban csak átmeneti jellegű lesz. Jelentésének megérkezése után a hármashizottság egy újabbán meghatározandó helyen összeül a tanácskozás folytatása érdekében.

Geniben ideiglenes megállapodás jött létre Anglia és a Szovjet között

Genfből jelentik: Népszövetségi körökben úgy tudják, hogy az orosz-angol szerződés ügyében Genfben csak ideiglenes megállapodás jött létre. Halifax lord angol külügyminiszter előbb tájékoztatni akarja az angol kormányt a megállapodás tartalmáról. A jelek arra mutatnak, hogy a tárgyalások súlypontja ismét Londonba tevődik át. Halifax útra készen áll és repülőgépen tér vissza Londonba, hogy a szerdai minisztertanácson már résztvehessen és jelentést tegyen a genfi megbeszéléseiről.

Mary angol anyakirályné születésnapján autóbalesetet szenvedett

Londonból jelentik: Mary angol anyakirályné kedden délután a london melletti Putneyben könnyű kimenetelű gépkocsiszerecséltenség érte. Az eset után kiadott hivatalos közlemény hangsúlyozza, hogy az anyakirálynő csupán könnyebb rázkódást

szenvedett és rövid pihenő után folytatta útját. A felső tagozott kocsi tehergépkocsival ütközött össze. Mary anyakirályné különben kedden ünnepelte 72-ik születésnapját.

Bucuresti. 7. Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 17. Hanglemezek. 13. Időjelzés, sportközlemények és vizállásjelentés. 13.05. Hanglemezek. 13.30. A rádió szalózenekara. 14. Látványosságok. 14.10. Hírek. 14.30. Aktualitások. 19.15. Időjelzés és időjárásjelentés. 19.17. Művészeti krónika. 19.35. Énekhangverseny. 20. Előadás. 20.15. Zongorahangverseny. 20.40. Tavasz dalok. 21. Előadás. 21.15. A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. Szünetben, 21.55. kor hírek és sporteredmények. 23.20. Hanglemezek. 23.45. Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45. Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11.15. Gyermekekdelelőtt. 11.45. Felolvasás. 12.10. Görsei Pál cigányzenekara. 13.40. Hírek. 14.30. Hanglemezek. 17.15. A rádió diákfelőrája. 18. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10. A Pázmány Péter Tudományos Egyetem bölcsészeti-tudományi karán első ízben rendezett „Jó magyar ejtés” verseny döntője és eredményhirdetése. 18.45. Sven Karpe hegedül a magyar-svéd művészcsere keretében. 19.15. Dr. Bartucz Lajos előadása. 18.45. A Magyarországi Munkásdal-egyletek Szövetsége képviselőjében a Grafikai Munkások Senefelder Dalkörének és a Mintakészítő Munkások Szakegylete Dalárdájának műsora. 20.15. Hírek. 20.50. Tessitori Nóra mai magyar verseket mond. 21.20. Budapesti Hangverseny Zenekar. 21.55. Az országos légóttalmi parancsnokság közleménye. 22.40. Hírek, időjárásjelentés. 23. Csorba Gyula cigányzenekars muzsikál. Szántó Gyula énekel. 23.40. Hírek, időjárásjelentés. 24. A rádió szalózenekara.

Budapest II. 20. Olasz nyelvtanítás. 21. Hírek, 16. versenyeredmények. 21.20. Rozsnyay Kálmán zene-történeti előadása. 21.50. Hanglemezek. 23. Időjárásjelentés.

Bécs. 21.15. Szimfonikus hangverseny. 23.30. Bécsi zene. 1. Szórakoztató zene.

Belgrád. 18.20. A rádiózenekar. 19.15. Lemezek. 21. Opera.

Milánó. 20. Fuvószena. 20.35. Lemezek. 21.30. Könnyű és tánczene. 22. Szimfonikus hangverseny, utána tánczene.

Prága. 21. Hangverseny. 23.10. Vonósnégyes. 23.4. Lemezek.

Varsó. 19. Lemezek. 20. Zenekari hangverseny. 22. Chopin művek. 22.45. Lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Alkalmazás

Főzni tudó mindenest keresek. Jelentkezés délután 4-5, vagy 7 óra után. IV., Str. Bratianu 36. 849

Öregbő nő kis háztartásba, cseccemő gondozásban jártas. szerény fizetéssel felvétetik. Jelentkezni a kiadóban. 836

Állást keres

Cukorász segéd állást keres. Cím Pálinkás E. Gataia. 833

Egyedülálló szolid perfekt mindenes házvezetőnő helyben, vagy vidékre állást keres. Címeket kérem a kiadóba leadni. 994

Lakas

Egyszobás, vagy esetleg kétszobás lakást keresek a Belvárosban, vagy ahhoz közel. Címeket a kiadóba kérem leadni. 832

A Banca Timisoarei épületében modern 3 szobás lakás azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timisoarei házelőnökénél. 964

Különjete

A vakok akarnak és tudnak dolgozni! Azért munkaalkalmak révén kéri a nagy érdemű közönség szives támogatását. Ha bárkinek zongorahangolóra van szüksége, vagy befogni való nádszéke van, kérjük gondoljon első sorban a dolgozni akaró vakokra és forduljon teljes bizalommal az alábbi címre: Vakok Egyesülete III., Str. Doja 20. Timisoara, Tel. 21-18. 844

Adas-vétel

Családi ház műhellyel eladó. Timisoara IV., Str. Preyer 21. 972

Szép ház hely a Gyár városban szemben a villamos megállóval, bérháznak különösen alkalmas, jutányosan eladó. Érdeklődni Dr. E. Samek, I., Str. Agy 2. Telefon: 14-65, vagy 14-68. 880

JÉGSZEKRÉNYEK

mészárosok, cukrászok, háztartások ügyosztán söntészpultok korcsmárosok részére csak a készítőnél: PETROVITS SÍMON Temesvár IV., Str. Preyer 36. Javítások szakszerűen végeztetnek

Kávéház, bár, étterem és söntésből álló rég bevezetett, minden információt kibíró üzlet, teljes felszereléssel, más elfoglaltság miatt, sürgősen eladó. Közlebbit: Agentura Weiss III. Str. Coroana de Otel 10. 995

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

DELI HIRLAP

auromata telefonszáma:

28-10.

BAILE LIPOVA MEGNYILT

(Lippafüred)

Rádiumaktivitású szénsavas ásványforrások csodás hatásúak a következő bajoknál: szív, magas vérnyomás, érlelmeszesedés, gutaha, jlamosság, máj-, epe-, hólyag- és vesebajoknál, reuma, verszegényeség, ideg- és női megbetegedéseknél

Május és június hónapban a szobaáraknál 50%-os kedvezmény